

Amseroedd Aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y Gwasanaeth Iechyd Gwladol

Mai 2012

Cyflwyniad

Mae'r papur briffio hwn yn darparu gwybodaeth am berfformiad Byrddau Iechyd Lleol yn ôl targedau amser Llywodraeth Cymru i aros am driniaeth yn y Gwasanaeth Iechyd Gwladol. Caiff y rhan fwyaf o amseroedd aros y GIG yng Nghymru eu mesur yn ôl yr amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth (RTT), ond mae nifer o eithriadau.¹ **Y cyfnod rhwng atgyfeirio a thriniaeth yw'r amser rhwng yr atgyfeiriad gan Feddyg Teulu neu ymarferydd meddygol arall a phan fydd y claf yn cyrraedd yr ysbyty i gael triniaeth.**²

Yn 2011-12 nod targedau Llywodraeth Cymru ar gyfer aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn y GIG yw sicrhau:

- **bod o leiaf 95 y cant o gleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn aros llai na 26 wythnos rhwng yr atgyfeirio a'r driniaeth.**
- **bod yn rhaid i 100 y cant o'r cleifion nad ydynt wedi cael triniaeth o fewn 26 wythnos gael triniaeth o fewn 36 wythnos.**

Bydd Llywodraeth Cymru yn mesur cynnydd yn ôl y targedau hyn bob mis, a'r ffigurau a ddefnyddir **yw'r**

¹ Mae'r targedau hyn yn berthnasol i'r mwyafrif o atgyfeiriadau am driniaeth yn ysbyta'r GIG; fodd bynnag, mae nifer o eithriadau. Yn ychwanegol at hyn, mae i gyflyrau fel canser eu targedau penodol eu hunain, ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yn y targedau cyffredinol. Mae rhagor o wybodaeth am dargedau atgyfeirio a thriniaeth ar gael yn: [nogfen Llywodraeth Cymru, Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Chwefror 2012](#), (Saesneg yn unig) tudalen 1, 8 Mawrth 2012 [fel ar 12 Ebrill 2012]

² Llywodraeth Cymru, [Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Chwefror 2012](#), (Saesneg yn unig) 8 Mawrth 2012 [fel ar 12 Ebrill 2012]

ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth ar ddiwedd y mis. Cyhoeddir ffigurau ar wahân ar gyfer cleifion sy'n cael triniaeth yn ystod pob mis,³ ond gan nad yw'r targedau'n cynnwys y cleifion hyn, nid ydynt wedi'u cynnwys yn y datganiad hwn.

Amseroedd aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y GIG ym mis Mawrth 2012

Dengys Tabl 1 a ffigur 1 y perfformiad yn ôl y targedau amser o 26 wythnos a 36 wythnos i aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer pob Bwrdd Iechyd Lleol, ac ar gyfer Cymru gyfan, gan ddefnyddio'r ffigurau diweddaraf a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2012.⁴ Mae tabl 1 a ffigur 1 yn cynnwys y wybodaeth a ganlyn:

- **Ym mis Mawrth 2012, ni chyrraeddwyd y targed o 26 wythnos nac o 36 wythnos ar sail Cymru gyfan.**
- **Cyrraeddodd Byrddau Iechyd Lleol Abertawe Bro Morgannwg, Betsi Cadwaladr, Hywel Dda a Phowys** y targed amser o 26 wythnos i aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ym mis Mawrth 2012.
- **Cyrraeddodd Byrddau Iechyd Lleol Aneurin Bevan, Betsi Cadwaladr, Hywel Dda a Phowys** y targed o 36 wythnos ym mis Mawrth 2012.
- **Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro** oedd â'r perfformiad gwaethaf o ran cyrraedd y ddau darged.

³ Ystadegau Cymru [035295] – Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Cleifion a gafodd driniaeth (Saesneg yn unig) [fel ar 14 Mai 2012]

⁴ Ystadegau Cymru [035296] Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn ôl y mis diweddaraf (Saesneg yn unig) [fel ar 14 Mai 2012]

Tabl 1: Perfformiad yn ôl targedau amser aros ar ddiwedd mis Mawrth 2012 (a), (c)

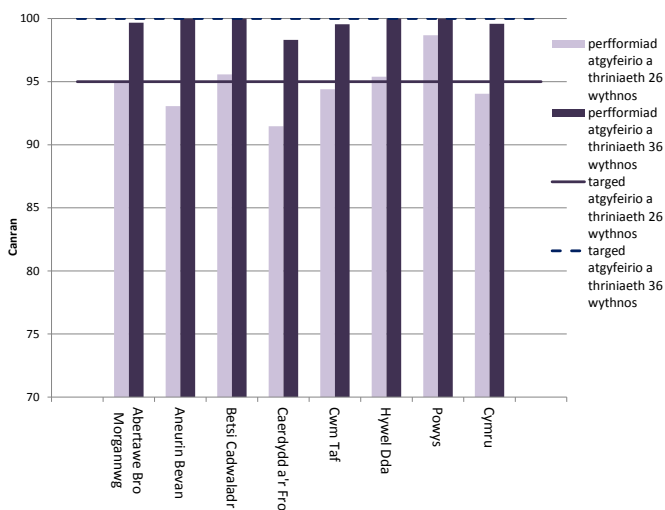
Bwrdd Iechyd Lleol	O dan 26 wythnos		O dan 36 wythnos (b)		Cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am driniaeth
	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	
Abertawe Bro Morgannwg	68,930	95.1	72,273	99.7	72,509
Aneurin Bevan	85,395	93.1	91,762	100.0	91,762
Betsi Cadwaladr	67,569	95.6	70,696	100.0	70,696
Caerdydd a'r Fro	66,799	91.5	71,798	98.3	73,031
Cwm Taf	30,672	94.4	32,348	99.6	32,493
Hywel Dda	42,177	95.4	44,217	100.0	44,217
Powys	5,447	98.7	5,520	100.0	5,520
Cymru	366,989	94.0	388,614	99.6	390,228

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru [035296]

Nodiadau:

- Mae hyn yn cynnwys cleifion sy'n aros am driniaeth ar gyfer y galon. Caiff yr amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer y galon ei ddiffinio'n wahanol i'r amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn gyffredinol; gweler **Adroddiad ansawdd Llywodraeth Cymru** (Saesneg yn unig) i gael rhagor o fanylion.
- Mae'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros hyd at 36 wythnos am driniaeth yn cynnwys y cleifion hynny sy'n aros hyd at 26 wythnos a rhwng 26 a 36 wythnos am driniaeth.
- Cyrhaeddodd y gwerthoedd yn y blychau porffor y targedau amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ym mis Mawrth 2012.

Ffigur 1: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos ar ddiwedd mis Mawrth 2012

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru [035296]

Nodiadau – gweler nodiadau (a), (b) a (d) ar gyfer Tabl 1.

Perfformiad yn ôl y targedau amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ers mis Ebrill 2011

Mae Tabl 2 a ffigur 2 yn canolbwyntio ar y perfformiad yn ôl y targedau amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth, ar sail Cymru gyfan ers mis Ebrill 2011.^{5,6}

Tabl 2: Perfformiad yn ôl y targedau amser aros, ar sail Cymru gyfan, rhwng mis Ebrill 2011 a mis Mawrth 2012 (a)

Dyddiad	O dan 26 wythnos		O dan 36 wythnos (b)		Cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am driniaeth
	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	
Ebrill 2011	331,223	93.0	350,220	98.4	356,064
Mai 2011	350,344	92.4	372,548	98.2	379,292
Mehefin 2011	360,552	93.0	380,776	98.2	387,646
Gorffennaf 2011	365,413	93.2	385,202	98.2	392,271
Awst 2011	363,827	92.2	386,964	98.1	394,570
Medi 2011	359,166	91.5	385,033	98.1	392,467
Hydref 2011	358,615	92.0	382,328	98.1	389,797
Tachwedd 2011	356,019	92.0	379,348	98.0	386,977
Rhagfyr 2011	350,998	91.4	376,192	98.0	383,891
Ionawr 2012	346,716	92.3	369,176	98.3	375,719
Chwefror 2012	350,831	93.1	371,823	98.7	376,686
Mawrth 2012	366,989	94.0	388,614	99.6	390,228

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru [016964], [016965] a [035294]

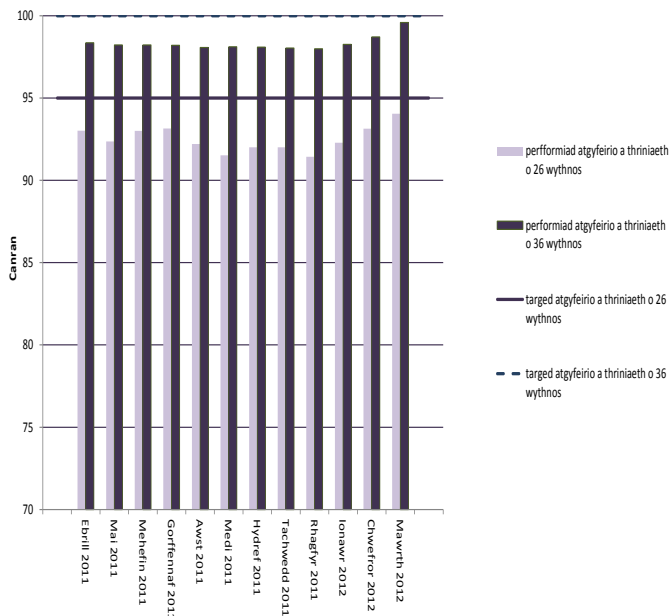
Nodiadau:

- Mae hyn yn cynnwys cleifion sy'n aros am driniaeth ar gyfer y galon. Caiff yr amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer y galon ei ddiffinio'n wahanol i'r amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn gyffredinol; gweler **Adroddiad ansawdd Llywodraeth Cymru** (Saesneg yn unig) i gael rhagor o fanylion.
- Mae'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros hyd at 36 wythnos am driniaeth yn cynnwys y cleifion sy'n aros hyd at 26 wythnos ac sy'n aros rhwng 26 a 36 wythnos am driniaeth.

⁵ Cyn mis Ebrill 2011 roedd yna dargedau ar wahân ar gyfer yr amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer triniaeth gyffredinol a thriniaeth ar gyfer y galon. Ers mis Ebrill 2011 cafodd perfformiad yn ôl targedau amseroedd aros ei fesur gan gyfuno amseroedd aros cyffredinol ac amseroedd aros am driniaeth ar gyfer y galon.

⁶ Ystadegau Cymru [035296] Amseroedd rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth – Y cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn ôl y mis diweddaraf, [010964] Amseroedd rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth ar gyfer y Galon – Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth ac [010965] amseroedd rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth – Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth (y cyfan yn Saesneg yn unig) [y cyfan fel ar 14 Mai 2012]

Ffigur 2: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos ar ddiwedd y mis rhwng mis Ebrill 2011 a mis Mawrth 2012

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru [016964], [016965] a [035296]

Nodiadau – Gweler y nodiadau ar gyfer Tabl 2.

Mae modd gweld yn nhabl 2 a ffigur 2:

- **Nad yw'r naill darged na'r llall wedi'u cyrraedd yn ystod unrhyw fis** ar lefel Cymru gyfan rhwng mis Ebrill 2011 a mis Mawrth 2012.
- Y canran o gleifion a oedd wedi aros o dan 26 a 36 wythnos am driniaeth ar ddiwedd mis Mawrth 2012 oedd yr uchaf ym mhob mis ers mis Ebrill 2011.

Arbenigedd trawma ac orthopedeg

Er bod **targedau amseroedd aros yn cael eu defnyddio i fesur perfformiad ar draws pob arbenigedd**, mae'n ddefnyddiol gweld cyfraniad arbenigeddau unigol tuag at y perfformiad.

Mewn datganiad ysgrifenedig ym mis Mawrth 2011, nododd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar y pryd pa mor anodd yr oedd i gyrraedd y targedau amser aros, a hynny yn sgîl y pwysau yn y gwasanaethau orthopedeg o ganlyniad i

ragor o atgyfeirio gan feddygon teulu.⁷

Ym mis Mawrth 2011 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ar y pryd y byddai swm **ychwanegol o £65 miliwn yn cael ei fuddsoddi yn y gwasanaethau orthopedeg dros y tair blynedd nesaf i helpu i leihau amseroedd aros**⁸

Dengys Tabl 3 y ffigurau diweddaraf ar gyfer yr arbenigedd trawma ac orthopedeg, ar ddiwedd mis Chwefror 2012.⁹

Tabl 3: Amseroedd aros ar gyfer yr arbenigedd trawma ac orthopedeg ar ddiwedd mis Mawrth 2012, (a), (b)

Bwrdd Iechyd Lleol	O dan 26 wythnos		O dan 36 wythnos (a)		Cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am driniaeth
	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran y cleifion sy'n aros	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	
Abertawe Bro Morgannwg	9,618	90.4	10,640	100.0	10,640
Aneurin Bevan (c)	11,410	87.1	13,094	100.0	13,094
Betsi Cadwaladr	7,862	87.2	9,021	100.0	9,021
Caerdydd a'r Fro	9,126	85.9	10,265	96.6	10,621
Cwm Taf	3,673	87.9	4,180	100.0	4,180
Hywel Dda	6,520	90.2	7,230	100.0	7,230
Powys	355	97.3	365	100.0	365
Cymru	48,564	88.1	54,795	99.4	55,151

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru [035296]

Nodiadau:

- (a) Mae'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros hyd at 36 wythnos am driniaeth yn cynnwys y cleifion sy'n aros hyd at 26 wythnos a rhwng 26 a 36 wythnos am driniaeth.
- (b) Dengys y gwerthoedd yn y blychau porffor lefel perfformiad sy'n cyfateb i'r lefel angenrheidiol i gyrraedd y targedau amser aros cyffredinol ym mis Mawrth 2012 neu'n uwch na hynny.
- Ym **Mwrdd Addysgu Iechyd Lleol Powys** roedd dros 95 y cant o gleifion yn aros llai na 26 wythnos.
- Ym **mhob Bwrdd Iechyd Lleol ar wahân i Gaerdydd a'r Fro**, ni fu'r un claf yn aros mwy na 36 wythnos am driniaeth.
- Y Bwrdd Iechyd Lleol gyda'r ganran isaf o gleifion yn aros o dan 26 a 36 wythnos oedd **Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro**.

⁷ Llywodraeth Cymru, Edwina Hart (y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol), **Y diweddaraf ar Amseroedd Aros a Gwasanaethau Orthopedeg**. Datganiad Ysgrifenedig y Cabinet, 10 Mawrth 2011 [fel ar 14 Mai 2012]

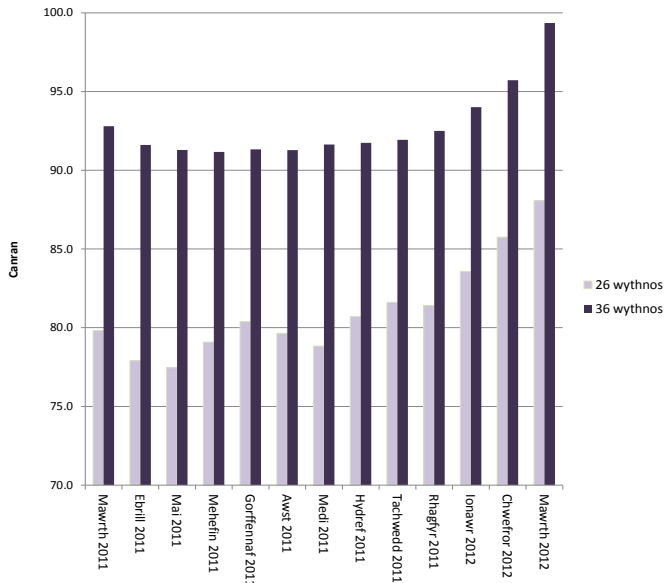
⁸ Llywodraeth Cymru, Datganiad Newyddion, **£65 miliwn i dorri amserau aros gwasanaethau orthopedeg ar draws Cymru**, 31 Mawrth 2011 [fel ar 14 Mai 2012]

⁹ Ystadegau Cymru [035296] Amseroedd rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth: Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn ôl y mis diweddaraf [fel ar 14 Mai 2012]

Gwelir cymhariaeth yn Ffigur 3 rhwng canran y cleifion sy'n aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos am driniaeth yn yr arbenigedd trawma ac orthopedeg yn ystod y misoedd rhwng mis Mawrth 2011 a mis Mawrth 2012.

10

Ffigur 3: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos am driniaeth yn yr arbenigedd trawma ac orthopedeg, rhwng mis Mawrth 2011 a mis Mawrth 2012

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru [016965] a [035296]

- Ar gyfer pob mis ers mis Mawrth 2011, bu'r canran o gleifion sy'n aros llai na 26 wythnos am driniaeth wedi bod yn **llawer is na'r lefel angenrheidiol i gyrraedd y targed ar draws pob arbenigedd.**
- Ar gyfer pob mis ers mis Mawrth 2011, bu canran y cleifion sy'n aros llai na 36 wythnos hefyd **yn is na'r lefel sy'n angenrheidiol i gyrraedd y targed amser aros ar draws pob arbenigedd.**

¹⁰ Er bod y ffordd y caiff ffigurau ar gyfer amseroedd aros cyffredinol rhwng atgyfeirio a thriniaeth eu cyfrif wedi newid ym mis Ebrill 2011, mae'r ffordd y caiff ffigurau ar gyfer y rhan fwyaf o arbenigeddau (gan gynnwys trawma ac orthopedeg) eu cyfrif wedi aros yr un fath ers mis Hydref 2010, felly mae'n bosibl darparu ffigurau am flwyddyn galendr gyfan. I gael rhagor o fanylion gweler dogfen Llywodraeth Cymru, **Newidiadau technegol i Amseroedd rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth o fis Hydref 2010 ymlaen**, (Saesneg yn unig) tudalen 3, Hydref 2010 [fel ar 14 Mai 2012]

Ar ddiwedd mis Mawrth 2012, roedd y canran o gleifion sy'n aros llai na 26 a 36 wythnos am driniaeth yn uwch nag ar unrhyw adeg yn y flwyddyn galendr ddiwethaf.

Rhagor o wybodaeth

Mae'r lincs isod yn darparu rhagor o wybodaeth am y ffynonellau data a ddefnyddiwyd yn y papur hwn, a rhagor o wybodaeth am Amseroedd Aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y GIG:

- Llywodraeth Cymru, **Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Mawrth 2012**
- Ystadegau Cymru, [016964] Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth ar gyfer y Galon, Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth (Saesneg yn unig) (mis Hydref 2009 tan fis Awst 2011)
- Ystadegau Cymru, [016965] Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth (Saesneg yn unig) (mis Hydref 2009 tan fis Awst 2011)
- Ystadegau Cymru, [035294] Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth (Saesneg yn unig)
- Ystadegau Cymru, [035296] Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn ôl y mis diweddaraf (Saesneg yn unig)

Mae ystadegau ar gleifion sydd wedi cael triniaeth yn ystod pob mis ar gael yn:

- Ystadegau Cymru, [035295] Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Cleifion a gafodd driniaeth (Saesneg yn unig).

I gael rhagor o wybodaeth ac ystadegau am
Amseroedd aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y GIG,
cysylltwch â Gareth Thomas

(GarethDavid.Thomas@cymru.gov.uk), yn y
Gwasanaeth Ymchwil.

Gellir gweld ein **hystod lawn o gyhoeddiadau** ar
wefan y Cynulliad: assemblywales.org/research

Gallwch hefyd ein dilyn ar Twitter: [@YmchwilCCC](https://twitter.com/YmchwilCCC)

Rydym yn croesawu eich sylwadau. Dylid eu hanfon i:
Gwasanaeth Ymchwil, Cynulliad Cenedlaethol Cymru,
Caerdydd, CF99 1NA neu eu hanfon drwy e-bost at
Research.Service@wales.gov.uk

Mae'r Gwasanaeth Ymchwil wedi llunio'r Nodyn Ymchwil hwn er
budd Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth. Mae'r awduron ar
gael i drafod cynnwys y papurau hyn gydag Aelodau a'u staff
ond ni allant roi cyngor i aelodau o'r cyhoedd. **Ymholiad rhif:**
12/1329